

עלון בנגינות מזמור ע"ר

בס"ד

כניסת שבת 5:45
ציאת שבת 6:57

הוצאה לאור:
יצחק חלבה 052-6025436

גיליון מס' 1030 יב' תשרי תשפ"ו

האזינו

רעיונות על הפרשה על פי תורתו של הרב אביגדור נבנצל שליט"א

בסוף הפרשה משה רבינו מלמד את בני ישראל יסוד גדול: "שִׁימוּ לְבַבְכֶם לְכָל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אֲנִי מַעֲדִיר בְּכֶם הַיּוֹם...כִּי לֹא דָבָר רֶק הוּא מִכֶּם כִּי הוּא זְוִיכָם" (דברים לב, מו-מז) מפורש בפסוק שישנן שתי גישות ביחס לתורה; יש המתייחסים אליה כאל 'דבר ריק' ח"ו ומאידך אלה שמבינים שהיא 'חייכם'. למעשה בכל תחום אחר יתכנו שינויים בהערכה של האדם; כששמים קרקע כלשהיא יתכן שאדם אחד יעריך אותה במאתיים זוז והשני במאה וחמישים זוז, אולם לא מסתבר שיהיה פער קיצוני בין שתי ההערכות; הוא הדין בכל שאר התחומים. לא כן כשמדובר על התורה הקדושה: או שהאדם סבור שהתורה הינה דבר ריק ח"ו, דהיינו חסר ערך כלל וכלל, או שהוא מבין שהיא 'חייכם' וערך החיים אין לו שיעור; אין דרך אמצעית בהערכת התורה. אם אדם אינו מאמין בסגולת מצוות התורה אלא שהוא סומך על מה ש'מקובל' בעיני החברה כטוב ומועיל ועל פי זה קובע את אורחות חייו, סימן שהתורה הינה דבר ריק בעיניו, ממילא אין טעם למשל לקנות מזווה לפתח הבית ח"ו, בפרט אם המזווה מהודרת שמחירה גבוה יותר מהסטנדרט; במקום זה הוא יתקין רב-בריה שישמור על הבית טוב יותר בעיניו. לעומת זאת, אדם המאמין שהתורה היא משמים וריבוי המצוות מטרתן לזכות אותו בשתי עולמות - עוה"ז ועוה"ב, הוא בהחלט יהיה מוכן להשקיע הון תועפות בכל מצוה שכן אין קץ לשכר השמור לו לעתיד לבוא; הוא גם לא יהסס להשקיע כסף רב עבור קלף מהודר שבמהדורים למזווה הכתובה בקדושה על ידי סופר ירא שמים. יתכן שהוא גם יתקין רב-בריה להגביר את ביטחון הבית, אולם זה יהיה לצורך חובת ההשתדלות בלבד הנדרשת מהאדם ולא מפני שזה מה שיגן עליו מפריצות ומגניבות. כך מסביר מו"ר הרב נבנצל שליט"א.

התורה אומרת: "וְלֹא תִתְּרוּ אֲזָוְרֵי לְבַבְכֶם וְאֲזָוְרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם" (במדבר טו, לט) דהיינו, אל תלכו לפי מה שנראה לעיניים או לפי הרגשת הלב. אומנם חייבים להשתמש בעיניים ובלב שכן לא לחינם הקב"ה ברא את האדם עם עיניים לראות ולב להבין, אולם הם לא צריכים להיות המקור להחלטות האדם, דבר ה' קובע ולא שום דבר אחר, למרות שלפעמים הלב והעיניים אינם רואים זאת.

למעשה זאת היתה טעות המרגלים שנשלחו למטרה מסוימת ברורה ומפורשת: לבדוק את תנאי ארץ הקודש השמנה היא אם רזה, היש בה עץ אם אין, אולם טעותם היא שפסקו על פי ראיות עיניהם "לֹא זֹכַל לַעֲלֹת אֶל הָעָם כִּי זֶזֶק הוּא מִמֶּנּוּ" (במדבר יד). הוא הדין בכל שאר תחומי החיים - אסור לתת לעיניים לפסוק עבורנו.

הגמרא מספרת על בנו של רבי יהושע בן לוי שחלה ונפטר, ככל הנראה מה שידוע היום כמוות קליני, ולאחר מכן הבריא וחזר לאיתנו. כשהתעורר שאל אותו אביו: 'בני מה ראית?' אמר לו: "עולם הפוך ראיתי, עליונים למטה ותחתונים למעלה" (בבא בתרא י:). מסביר רש"י: "אותם שהם עליונים כאן מחמת עושרן ראיתי שם שהם למטה, ראיתי עניים שהם בינינו שפלים, שם ראיתם חשובים". אמר לו אביו: בני עולם ברור ראית, האדם החשוב באמת אינו נמדד לפי כספו והונו, אלא לפי

מעשי החסד הנזקפים לזכותו ולפי שכר המצוות שבידו.

כשנבוכדנצר הגלה את יהויכין מלך יהודה לבבל נאמר: "וַיִּגָּל אֶת יְהוֹיָכִין בְּבִלְהָ וְאֵת כָּל אֲנָשֵׁי הַזֵּוֹל...הַכָּל גְּבוּרִים עָשִׂי מְלֻחָמִים..." (מלכים ב כד, יז-יט) מה פשר הביטוי 'עושי מלחמה'? איזו גבורה ניתן להפגין כשהם בדרך לגלות, בני אדם הנתונים בשלשלות של ברזל וכבולים באזיקים? מסביר הרד"ק: גיבורים - בגבורה של תורה, עושי מלחמה - מלחמתה של תורה. גיבור אמיתי הינו הגיבור בתורה ולא מי שיורה בטנק או בנשק משוכלל. דוגמה לאחד מאותם גיבורים שהגלה יהויכין הוא מרדכי היהודי אשר הציל בתורתו את עם ישראל מגזרת המן הרשע, הוא הגיבור האמיתי מאותם "גְּבוּרִים עָשִׂי מְלֻחָמִים".

כשדבורה הנביאה שולחת את ברק להילחם בסיסרא, היא אומרת לו: "כִּלְךָ וּמִשְׁכַּתְךָ בְּהָר תָּבוֹר וְלִקְחוֹתָ עִמָּךְ עֲשֵׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ מִבְּנֵי נִפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זַבּוּלֹן" (שופטים ד, י) והדבר תמוה, שכן היו הרבה יותר מעשרת אלפים אנשים הראויים לצאת למלחמה; כמו כן ישנם שבטים נוספים מלבד נפתלי וזבולון! אלא שהקב"ה לא רצה שברק יקח יותר מעשרת אלפים איש כדי ללמד את ישראל שלא בכוח הצבא ינצחו את סיסרא אלא רק בכוח דבר ה' על ידי דבורה הנביאה. הרי לנו דוגמא נוספת שמה שנראה לעיניים לא תמיד זה המציאות המוחלטת.

בשלב מאוחר יותר, כשעם ישראל ממשיכים לעשות הרע בעיני ה' ושוב נמסרים ביד מדין, נאמר לגדעון שעשרת אלפים איש הינם 'עם רב' כדי להילחם במדין "כֵּן יִתְפָּאֵר עָלַי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יָדִי הוֹשִׁיעָה לִּי" (שם ט, ב) ועל כן ה' מצווה אותו לקחת למלחמה שלוש מאות איש בלבד.

כשגם תשועה בשלוש מאות איש אינה מועילה להחזיר את ישראל למוטב, ה' שולח את שמשון לבדו להגן עליהם מפני פלישתים. ולבסוף כשנופל שמשון בידי הפלישתים ועם ישראל איבדו כל תקווה, הצליח שמשון על ידי תפילתו להפיל את הבית על האויב, ומתו באותו מעמד יותר אנשים ממה שהרג שמשון בחייו. הרי לנו שלא מספר האנשים הוא הקובע, ולא גבורת הצבא מכריעה את המלחמה אלא רק דבר ה'. ועדיין עם ישראל לא השתכנעו והמשיכו לחטוא, עד ששמואל הנביא מחליט לצאת למלחמה עם פלישתים אולם ללא שום הכנה גשמית. הוא אסף את ישראל למצפה לשאוב מים ולשפוך לפני ה' כסימן להכנעה: "הֲרִי אֲנִי לִפְנֵיךְ כְּמִים הַלֹּל הַנִּשְׁפָּכִים" (רש"י) ומקריב טלה אחד. בעקבות זאת "וַיִּרְעֶם ה' בְּקוֹל גָּדוֹל בַּיּוֹם הַהוּא עַל כָּל־שִׁלְשֵׁתֵים וַיִּהְיֶם" (שם א, י) ולמרות הכל ישראל מבקשים מלך שינהיג אותם ויצא למלחמה בדרך הטבע. על כך אומר הקב"ה לשמואל: "כִּי לֹא אֶתָּה מֵאֲסוּ כִּי אֹתִי מֵאֲסוּ מִמֶּלֶךְ עָלֵיהֶם" (שם ח, י).

זכינו להמליך את הקב"ה בראש השנה; הכרזנו שהוא מלך על כל הארץ. כעת הגיע הזמן ליישם את מה שהצהרנו, לדעת שהרוחניות היא המכריעה בעולמינו, להבין שפרוטתה של צדקה מסוגלת להציל ממוות. חייבים לחוש שהתורה היא חיינו ואורך ימינו, ואם איננו מרגישים זאת הרי שהחיסרון בנו, 'כי לא דבר ריק הוא' ואם ריק הוא - 'מכם' הוא. אם נחזק נקודה זו נזכה באמת לכל הברכות המובטחות בתורה.

שבת שלום יצחק חלבה

לעילוי נשמת אאמו"ר אברהם (אלברטו) בן מרים חלבה, יוסף הכהן בן קלרה, מרשין בן ברנרדו, אליהו בן עישה, חיים יוסף בן שרה, יעקב בן נעומי, יצחק בן חזקיה, דוד חי בן יפה, שלמה בן כזאלה, שלום בן שמחה, דוד הררש בן לאה, ויצמן מור בן גורג'יה, בנימין בן נדרה, שמחה דניאל בן שמואל ושרה מרת אמי אילנה בת קלרה, חיה אסתר בת יעקב אריה, ציפורה בת מסעודה, רחל בת יעקב רוזנבצקי, יהודית בת שרה, תמר בת שרה, יפת עזת בת מרים ת.נ.צ.ב.ה. המעוניין לקבל כל שבוע את העלון בדואר אלקטרוני ניתן לשלוח בקשה למייל: jalabe2013@gmail.com ללא תשלום לזיכוי הרבים

השיחה נערכה על פי הבנתו של העורך. כל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד